

SMĚRNICE PRO SLUŽBU EKONOMICKÝCH RAD FARNOSTÍ V PLZEŇSKÉ DIECÉZI

Aktualizované vydání k 1. 1. 2017 na zkušební dobu dvou let

Biskupství plzeňské vydává tento pokyn (Sbírka pokynů č. 54, ACEP 12/2016) jako svůj vnitřní předpis, který upravuje službu ekonomických rad farností v plzeňské diecézi.

I. Základní poslání a role ekonomické rady farnosti

- 1.1 **Poslání ERF:** Ekonomická rada farnosti (ERF) je konzultativní orgán správy majetku farnosti zřízený podle kán. 537 CIC (srov. kán. 492 – 493 CIC) v každé farnosti, skrze který je realizována spoluúčast Božího lidu na správě materiálních prostředků nutných k naplňování poslání církve ve službě evangelia. Posláním ERF je konzultacemi pomáhat faráři ve správě majetku farnosti (srov. kán. 1284 CIC).
- 1.2 **Role ERF:** Své poslání ERF naplňuje prostřednictvím tří základních rolí:
  - **Role koncepční** zahrnuje ekonomické plánování a spolupráci na tvorbě koncepce rozvoje farní ekonomiky a jejím *hlavním nástrojem* je konzultace finančního rozpočtu.
  - **Role kontrolní** zahrnuje účinnou kontrolu hospodárnosti a transparentnosti při správě majetku farnosti a jejím *hlavním nástrojem* je kontrola ročního vyúčtování.
  - **Role komunikační** zahrnuje spolupráci na rozvíjení transparentní komunikace s farností a širší veřejností a jejím *hlavním nástrojem* je spolupráce na roční zprávě o hospodaření.
- 1.3 **Kontext práce ERF:** Služba ERF jako celku navazuje na práci těch, kteří jsou za správu majetku farnosti přímo zodpovědní či na ní spolupracují, na odborné poradenství potřebné pro výkon této správy, stejně jako na službu pastoračního rozlišování faráře a pastorační rady farnosti (PRF), ale práci ani zodpovědnost těchto osob nenahrazuje a nepřejímá jejich role. Ovšem tam, kde je to vhodné a kde to není vyloučené těmito stanovami, některé výkonné role ve správě majetku či role členů PRF mohou být zastávány také členy ERF jakožto jednotlivci.

II. Úkoly ekonomické rady farnosti

- 2.1 **Konzultace dlouhodobé vize hospodaření:** ERF spolupracuje na formulaci dlouhodobé vize hospodaření farnosti (např. dlouhodobého finančního plánu, plánu oprav, nájmu, prodejů, investic apod.); z pastoračního hlediska je tato dlouhodobá vize konzultována PRF.
- 2.2 **Konzultace ročního rozpočtu:** ERF konzultuje z ekonomického hlediska rozpočet příjmů a výdajů (srov. kán. 1284 par. 3 CIC), které se pro příští rok předvídají pro řízení celé farnosti, a může také dle potřeby a možností podle pokynů faráře spolupracovat na jeho přípravě; z pastoračního hlediska je rozpočet konzultován v PRF.
- 2.3 **Zhodnocení ročního vyúčtování:** ERF po skončení roku zhodnotí roční výsledky hospodaření farnosti na základě výkazů účetní závěrky¹ ve srovnání s ročním rozpočtem farnosti (srov. kán. 1287 CIC). PRF je toto zhodnocení dáno na vědomí.
- 2.4 **Průběžné konzultace o hospodaření farnosti:** ERF má mít přehled o majetku farnosti, hospodaření s ním a jeho inventarizaci a vyjadřuje se k závažným rozpočtovým změnám či jiným závažným ekonomickým rozhodnutím (viz bod 2.7).
- 2.5 **Spolupráce na roční zprávě o hospodaření:** V ERF je konzultována každoroční finanční zpráva o hospodaření farnosti, kterou farář předkládá farnosti (srov. kán. 1287 par. 2 CIC), a vhodný způsob jejího zveřejnění; ERF může také dle potřeby a možností spolupracovat na zpracování této zprávy.
- 2.6 **Podpora průběžné komunikace o hospodaření farnosti:** ERF může spolupracovat na průběžném informování farnosti o stavu finančních závazků farnosti, účelových sbírek, rozvoji financování konkrétních projektů apod. ERF faráři pak také zas naopak zprostředkovává názory farníků na hospodaření farnosti.
- 2.7 **Povinné konzultace v předepsaných situacích:** V následujících situacích je farář k platnosti svého rozhodnutí (srov. kán. 1281) povinen požádat ERF o konzultaci a vyjádření:

---

¹ Výkaz zisku a ztrát, Rozvaha, Příloha účetní závěrky

- schválení rozpočtu příjmů a výdajů (srov. kán. 1284 par. 3 CIC)
- schválení ročních výkazů hospodaření farnosti pro biskupství (srov. kán. 1287 CIC)
- schválení finanční zprávy o hospodaření farnosti pro farnost (srov. kán. 1287, §2 CIC)
- úkony mimořádné správy majetku² a úkony řádné správy majetku, které jsou závažné vzhledem k ekonomické situaci farnosti (srov. kán. 1277 CIC)³

III. Členství v ekonomické radě farnosti

- 3.1 **Předseda:** Předsedou ERF a zároveň jedním z jejích členů je vždy farář, bez jehož přítomnosti není jednání ERF platné. Jako statutární zástupce farnosti má a uplatňuje všechna práva a povinnosti z toho vyplývající (srov. kán. 502 CIC).
- 3.2 **Sekretář:** Farář zpravidla pověří jednoho ze členů ERF rolí sekretáře, který mu jako předsedovi ERF může asistovat při organizaci či moderaci jednotlivých zasedání ERF, vyhotovovat zápisy z jednání, vést související administrativu a v případě sporných situací dle odst. 4.5 zajišťovat kontakt s okrskovým vikářem.
- 3.3 **Členové:** Členy ERF vybírá a jejich počet určuje farář na základě svého vlastního rozlišení po konzultaci s PRF, přičemž jednoho z nich farář vybírá, také po konzultaci s PRF, ze členů PRF. Minimální počet členů ERF jsou čtyři osoby včetně předsedy. Doporučuje se, aby počet členů ERF nepřesáhl devět.
- 3.4 **Podmínky:** Členové ERF jsou vybíráni z katolických křesťanů (srov. kán. 492 par. 1), kteří jsou pravidelnými účastníky života a služby farnosti (tam, kde existuje registr farníků, z registrovaných farníků), kteří vynikají bezúhonností, jsou opravdu zkušení v péči o majetek, jsou schopni týmové spolupráce. Z členství v ERF jsou naopak vyloučené osoby, které jsou ve vztahu k faráři ve vztahu pokrevního příbuzenství (podle kán. 492 par. 3 CIC), osoby, které mají vůči farnosti nějaké ekonomické či právní závazky, a osoby, které pro farnost vedou účetnictví⁴.
- 3.5 **Ustanovení členem ERF:** Každý nově jmenovaný člen je před tím, než se ujme své funkce, představen farnosti. Ve dvou vyhotoveních je připraven dekret o ustanovení, který podepíše farář a jmenovaný nový člen ERF, který obdrží jedno vyhotovení, přičemž druhé je archivováno ve farním archivu. Dekret o ustanovení obsahuje následující slib: „*Slibuji, že budu svědomitě plnit své poslání v ekonomické radě farnosti podle daných stanov a spolu s ostatními se podílet na hospodaření s majetkem farnosti s péčí dobrého hospodáře ve službě evangeliu. Kéž mi v tom Bůh pomáhá.*“ Je vhodné, je-li tento slib skládán před shromážděnou farností a spojen s požehnáním k této službě, např. v rámci nedělní mše svaté. Jméno nově ustanoveného člena ERF s datem ustavení oznámí farář farnosti a generálnímu vikáři, a to nejpozději do jednoho měsíce od ustanovení.
- 3.6 **Trvání mandátu:** Individuální mandát členů ERF trvá tři roky. Je možné opakované jmenování i na více funkčních obdobích za sebou.
- 3.7 **Odstoupení člena:** V případě smrti, trvalé neschopnosti či odstoupení jednoho či více členů ERF a pokud takto počet členů ERF klesne pod čtyři včetně faráře, je farář povinen do jednoho měsíce jmenovat nové členy ERF. Délka mandátu se pak stanoví v délce odpovídající zbytku doby trvání mandátu ostatních členů.

² Podle platné směrnice biskupství; k žádosti na biskupství se předkládá stanovisko ERF.

³ Tím se rozumí především: roční plán účelových sbírek a darů z majetku farnosti; vznik pracovního poměru s farností a s ním související náklady; zařazení farnosti (standardní, s nadstandardní či nedostatečnou ekonomickou kapacitou) a návrh výši platu duchovního (farnost s nadstandardní ekonomickou kapacitou) dle směrnice Solidární fond plzeňské diecéze; zahájení velkých oprav farních objektů a jejich rozpočty; zahájení podnikatelské činnosti farnosti; zahájení jiné systematické činnosti farnosti s ekonomickým dopadem; periodická inventarizace majetku farnosti; dlouhodobé uložení financí a movitého majetku; jiné závažné rozpočtové změny, apod.

⁴ Osoby, které pro farnost vedou účetnictví, však mohou být na setkáních ERF přítomni jako přizvaní odborníci. Výjimku z těchto omezení může na základě článku 6.3 udělit místní ordinář.

- 3.8 **Odvolání člena:** Farář může jednotlivého člena ERF ze závažných důvodů⁵ po osobních konzultacích s dotyčným členem a po konzultaci s PRF odvolat, a to osobním předáním dekretu o odvolání s uvedenými důvody odvolání. Odvolaný člen se může odvolat k okrskovému vikáři, přičemž odvolání nemá odkladný účinek. O odvolání člena ERF informuje farář farnost, ERF a biskupství, přičemž dle možností dbá o zachování dobrého jména odvolaného člena.
- 3.9 **Změna faráře:** Při změně faráře ve farnosti mandát členů ERF nezaniká, ale ERF nemůže jednat. Nový farář musí do dvou měsíců rozhodnout, zda potvrzuje mandáty členů ERF do konce jejich funkčního období; pokud je nepotvrdí, musí do dalšího měsíce ustavit ERF novou.

IV. Způsob práce ekonomické rady farnosti

- 4.1 **Společné konzultace:** Způsobem práce ERF jsou společné konzultace v oblasti správy majetku farnosti (tj. interpretace získaných informací, jejich posouzení, hledání konsenzu, případně hlasování a z toho vyplývající doporučení či vyjádření).
- 4.2 **Organizace jednání:** ERF se za účelem společných konzultací schází podle okolností, minimálně dvakrát ročně (konzultace rozpočtu a zhodnocení vyúčtování). ERF svolává farář podle potřeby nebo na požádání dvou z jejích členů. ERF se svolává zpravidla měsíc předem, v urgentních případech podle potřeby, přičemž se vždy uvede předběžný program.
- 4.3 **Způsob jednání:** Členové ERF se zpravidla k jednání schází osobně na jednom místě. Výjimečně je však také přípustná i forma konzultací na dálku (např. telefonní či videokonference, vyjádření se po e-mailu apod.), pokud se na tom dohodnou všichni členové.
- 4.4 **Doporučení či vyjádření:** ERF je schopná vydat doporučení či se vyjádřit ke konkrétním otázkám, je-li přítomná či na dálku spolehlivě propojená nadpoloviční většina členů. Zpravidla se snaží dosáhnout konsenzu. Není-li to možné, o formulaci doporučení či vyjádření rozhoduje prostá většina přítomných. V případě povinných konzultací v předepsaných situacích (dle bodu 2.7) se o jednání vyhotovuje zápis. Žádá-li většina přítomných tajné hlasování, je třeba to respektovat. Hlasování ERF se nesmí účastnit ti členové ERF, kteří by při tomto hlasování byli v konfliktu zájmů (např. týká-li se usnesení jeho samotného, manžela, manželky nebo příbuzných, nebo jím zastoupených osob, kterým by takto vznikl užitek nebo škoda).
- 4.5 **Roční výkazy hospodaření:** Výkazy se odešlou na biskupství podepsané farářem a všemi členy ERF; pokud některý člen ERF odmítne podepsat, uvede se tato skutečnost vedle podpisů ostatních členů.
- 4.6 **Závaznost pro faráře:** Ačkoli farář není povinen řídit se doporučeními ERF, nesmí se bez přesvědčivějšího důvodu, k němuž dospěl svým uvážením, odchýlit od doporučení ERF, hlavně pokud k němu ERF dospěla konsenzuálně (viz kán. 127 par. 2 CIC). Pokud farář nechce doporučení ERF přijmout za své, ostatní členy ERF seznámí s důvody takového svého rozhodnutí. V případech povinných konzultací v předepsaných situacích (viz bod 2.7), ERF se pak může obrátit prostřednictvím svého sekretáře (nejstaršího člena, není-li sekretář jmenován) na okrskového vikáře (v případě, že farář je okrskovým vikářem, obrátí se na generálního vikáře), který se pokusí o názorový smír. Jestliže se mu to nepodaří, učiní okrskový vikář (resp. generální vikář) o věci zápis, který předloží k rozhodnutí generálnímu vikáři (resp. biskupovi), který pak záležitost rozhodne co nejrychleji. Do jeho rozhodnutí se farář zdrží jakéhokoli jednání v dané záležitosti.
- 4.7 **Spolupráce s odborníky a farníky:** Jednání ERF jsou zpravidla neveřejná, ale je možné přizvat na jednání ERF zaměstnance či členy farnosti nebo odborníky, kteří mohou lépe vysvětlit problematiku a nabídnout možná řešení.

---

⁵ Např. když způsob jeho jednání přináší hospodaření s církevním majetkem škodu nebo vnáší do církevního společenství zmatek, při ztrátě dobré pověsti, při neomluvené účasti na dvou po sobě jdoucích setkáních, jeho činnost jinak narušuje spolupráci v ERF nebo ve farnosti apod.

- 4.8 **Zápisy z jednání:** Z jednání se zpravidla vyhotoví zápis, který po odsouhlasení všech zúčastněných členů ERF podepíše předseda a sekretář ERF. Zápisy se uchovávají ve farním archivu. Zápis se musí sepsat vždy, když jsou v ERF konzultována daná témata v předepsaných situacích (viz bod 2.7).
- 4.9 **Mlčenlivost:** Členové ERF i další přizvaní účastníci jednání musí zachovat mlčenlivost v těch záležitostech, které budou ERF nebo farářem označeny jako důvěrné. Materiály, které budou označeny jako důvěrné, nebudou zveřejňovány, pouze archivovány.

V. Vztah ekonomické rady k pastorační radě farnosti

- 5.1 **Specifičnost poslání PRF a ERF:** Ekonomická rada farnosti (ERF) a pastorační rada farnosti (PRF) mají na základě CIC a směrnic schválených diecézním biskupem svoje vlastní úkoly. Posláním PRF je na základě pastoračních konzultací spolupracovat s farářem na rozlišování a stanovování pastoračních priorit a činění moudrých pastoračních rozhodnutí v životě a službě farnosti. ERF pak spoluprací na správě majetku farnosti na základě odborných konzultací pomáhá tyto priority naplňovat z hlediska jejich finančního a materiálního zabezpečení.
- 5.2 **Potřeba spolupráce ERF a PRF:** V zájmu farnosti je nutné, aby oba konzultativní orgány dobře spolupracovaly. Za dobrou spolupráci obou orgánů zodpovídá farář a ze členů pastorační rady farnosti vybraný člen ekonomické rady farnosti.
- 5.3 **Konzultace s PRF:** Kromě situací daných těmito stanovami či směrnicemi biskupství je vhodné, když jsou v PRF konzultovány i další ekonomická rozhodnutí, která mohou významně ovlivnit pastorační situaci ve farnosti (jako např. rozhodnutí o pronájmu či odprodeji fary nebo kostela a povolení novostavby apod.).
- 5.4 **Neexistence PRF ve farnosti:** V případě, že PRF v některé z farností výjimečně či dočasně neexistuje, přebírá její roli ve výše uvedených případech okrskový vikář.

VI. Závěrečná ustanovení

- 6.1 **Výjimka pro zřízení ERF pro více farností:** Zřízení ERF v každé farnosti je na základě CIC a těchto směrnic povinné. Po konzultaci s PRF může farář ustanovit ERF společnou pro více farností v jeho pastoračním obvodu.
- 6.2 **Výjimka z povinnosti zřídit ERF:** Výjimku z povinnosti zřídit ERF uděluje diecézní biskup.
- 6.3 **Přechodné období pro zavedení směrnic a udělování dalších výjimek:** ERF vzniklé před začátkem platnosti těchto směrnic upraví složení svých členů, formu jejich ustanovení a trvání jejich mandátu nejpozději do 30. 6. 2017 tak, aby to odpovídalo ustanovením těchto směrnic (3.2 až 3.6). Další výjimky z platnosti jednotlivých ustanovení těchto směrnic pro toto období, v případě naléhavé potřeby i pro období další, může udělit místní ordinář.
- 6.4 **Terminologické upřesnění:** V těchto směrnicích se vše to, co je zde řečeno o faráři, týká také administrátora farnosti, moderátora společné duchovní správy, nebo toho, kdo byl diecézním biskupem pověřen správou majetku.
- 6.5 **Nahrazení směrnic:** Tato směrnice plně nahrazuje následující směrnici: Sbírka pokynů č. 5, ACEP 12/1996 – Stanovy pro Ekonomické rady farností plzeňské diecéze a platnost této směrnice byla prodloužena na dobu neurčitou pod Č. j. 1304/2000, ACEP 6/2000.

Účinnost směrnice od 1. 1. 2017.

Č. j.: 2551/2016

Mons. Tomáš Holub
biskup plzeňský